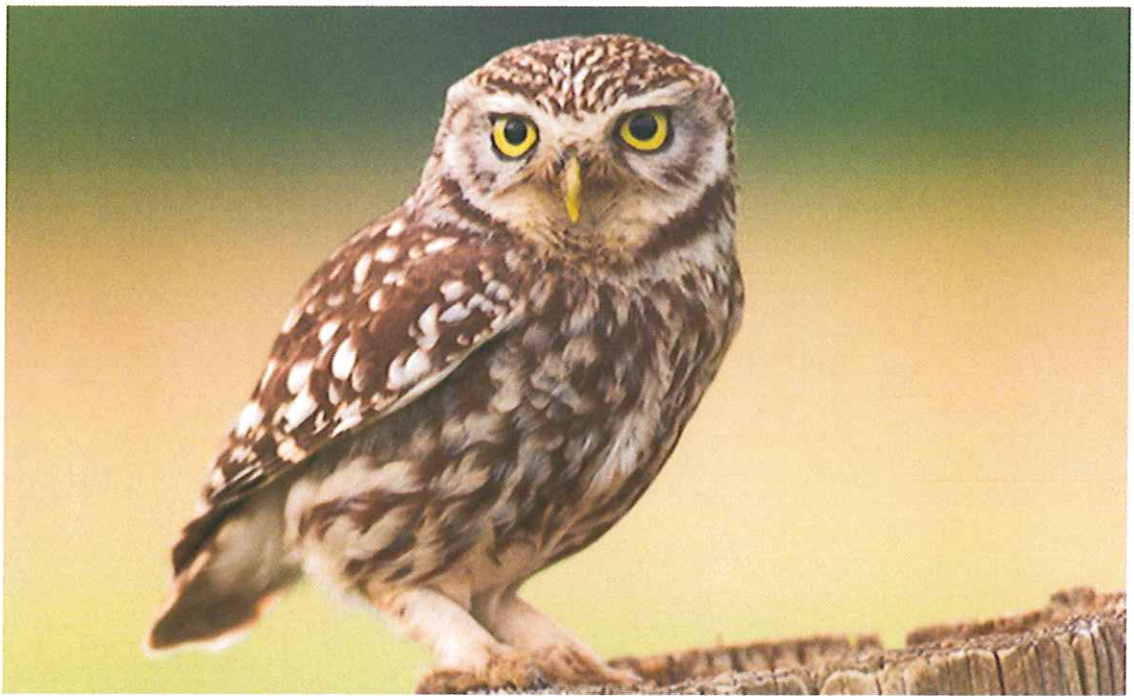

steenwilen

Gemaakt door Karsten Meuwissen
groep 7

inhoud

1. voorwoord
2. Waar leeft een steenuil?
3. Wat eet een steenuil?
4. De eieren van een steenuil
5. De kuikens van een steenuil
6. Bedreigingen
7. Hoe ziet een steenuil eruit
8. Nawoord
9. Bronvermelding

Voorwoord

Ik heb dit onderwerp gekozen omdat er in onze wei ook steenuilen zitten. Er komen 3 keer per jaar vrijwilligers en die kijken hoe het gaat met de steenuil en of er jongen zijn. We hebben bijna ieder jaar kuikentjes. Ik mag ze dan wel eens vasthouden. De jonge steenuil krijgt een ringetje en daar staan allemaal cijfers op, zodat je het leven van een steenuil kan volgen. De steenuil die nu bij ons zit is geboren bij onze tandarts. Ook hebben we eens dode steenuiltjes gehad dat kwam door voedselgebrek. En de laatste keer waren ze opgegeten door een marter. Nu hebben de vrijwilligers een nieuw broednest geplaatst waar een marter niet in kan. Daar ben ik blij om omdat ik het zielig vindt voor die steenuiltjes.

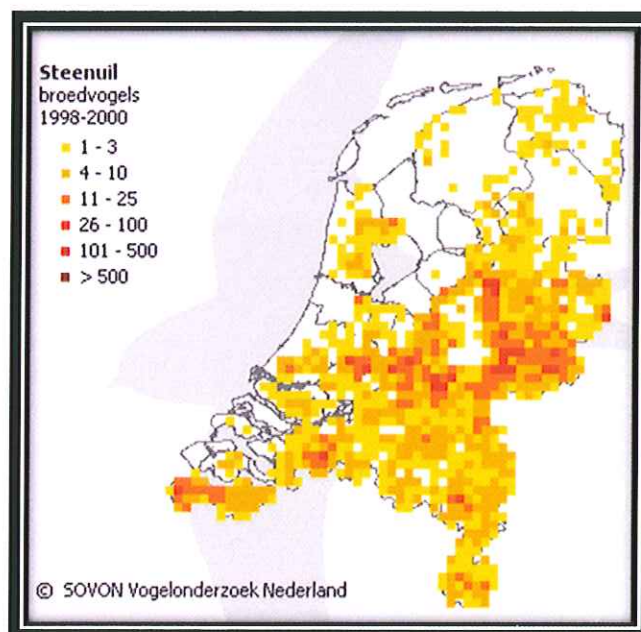

Deze broedkast beschermt de steenuil tegen de marter. De steenuil moet eerst door verschillende openingen om in het nest te komen. Een marter kan dit niet want daar is een marter te lang voor.

Waar leeft een steenuil

In Nederland komen tussen de 6.500 en 8.000 broedpaartjes voor. Dit lijkt veel, maar is een stuk minder dan in 1950 of 1960. Toen waren er wel twee keer zoveel steenuilen. Dat komt omdat het gebied waar de steenuil leeft kleiner is geworden. Steenuilen houden van een afwisselend landschap. Ze hebben het liefst stukken grond met veel verschillende bomen, struiken, schuurtjes en rommelige stukjes. Als ze er maar een nest kunnen bouwen en dat ze goed kunnen schuilen en er moet veel te eten zijn. Doordat mensen de steden groter maken en steeds meer wegen aanleggen, wordt het landschap van de steenuil steeds kleiner. Ook de landbouw is een groot probleem voor de steenuilen. Want de stukken land zijn lang en groot. In moderne weilanden komen bijna geen muizen meer voor. De weilanden zijn dus te mooi geworden. Het erf van een boer is te netjes voor de steenuil. Het hoeft er niet opgeruimd uit te zien.

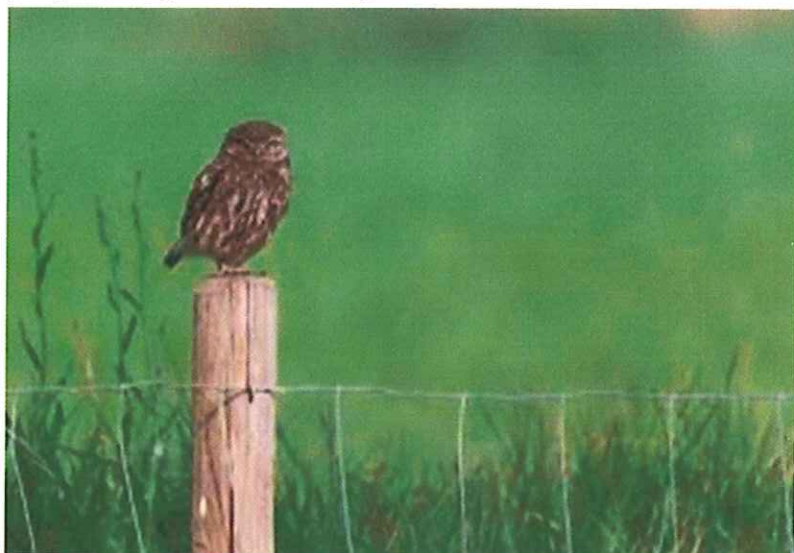
Gelukkig zijn er ook plekken overgebleven waar het voor steenuilen wel prettig wonen is. De beste plekjes voor steenuilen vind je in het oosten en zuiden van het land. In Overijssel, Gelderland, Brabant en Limburg. En natuurlijk bij ons in de wei in Ophoven!!!!

Wat eet een steenuil

Een steenuil is een vleeseter. 6 keer per week krijgen de jonge steenuilen muizen. Dagelijks krijgen de jonge steenuilen 12 rupsen en larven 3 regenwormen, 3 meikevers en nog wat restjes van andere beesten zoals kikker. Ze krijgen dus per dag gemiddeld 24 prooien. Bij ons thuis zie ik af en toe de steenuilen die aan het jagen zijn. Al die prooien moeten door de ouders gevangen worden, ook als het regent en als het stormt. Als de steenuilen 4 jongen hebben moeten ze 100 keer per dag uitvliegen om prooien te zoeken. In onze nestkast liggen nu 5 eieren als die allemaal uitkomen dan moet de steenuil dus 125 keer uitvliegen!! die steenuilen zullen moe zijn s'avonds. De prooien worden door vader en moeder steenuil gevangen. In het begin doet het mannetje heel hard zijn best, maar na 2 of 3 weken komt het vangen van prooien voor het grootste deel neer op het vrouwtje. Niet eerlijk zou je zeggen maar het mannetje heeft al bijna een maand voor het eten van zijn vrouwtje gezorgd. Terwijl het vrouwtje met haar luie kont op de eieren zat

Steenuilen zitten graag op paaltjes om te zien of er prooien over de grond lopen. De steenuil jaagt het liefst vlak bij het nest. Het gebied waar de steenuil jaagt is ongeveer 500 bij 500 meter.

De eieren van een steenuil

De lente is voor de steenuilen de belangrijkste tijd van het jaar. Dan worden jonge steenuilen geboren. Net als veel andere dieren krijgen steenuilen ieder jaar 1 of meer jongen. In april leggen de meeste steenuilen hun eieren. Steenuil vrouwtjes leggen niet al hun eieren op dezelfde dag maar om de twee dagen. Meestal leggen de steenuilen 4 eieren. Je hebt ook nesten met 3 of 5 eieren. Heel soms heb je nesten met 1,2 of 6 eieren. In Twente is dit jaar een nest met 8 eieren. Alle eieren zijn uitgekomen. De steenuiltjes zijn allemaal kerngezond.

Een steenuilei is veel kleiner en minder puntig dan een kippenei. Het ei lijkt een beetje op een pingpongbal en is helemaal wit. Tijdens het broeden wordt het ei vaak een beetje vuil en lijkt het ei zelfs bruin. Het ei weegt 15 of 16 gram als het net gelegd is. Net voor dat het ei uitkomt weegt het maar 12 gram. Het vrouwtje begint pas te broeden als alle eieren zijn gelegd. Dit betekent dat de eerst gelegde eieren enkele dagen koud in het nest liggen. Dit is niet erg want pas als de eieren verwarmd worden beginnen de kuikentjes te groeien. Tijdens het broeden draait de moederuil de eieren regelmatig om. Ze krijgt zelfs een kale plek op haar buik dit wordt ook wel broedvlek genoemd hierdoor kan ze met haar lichaamswarmte de eieren extra goed verwarmen. Steenuilen broeden ongeveer 26 dagen.

De kuikens van een steenuil

De eieren komen uit in de tweede helft van mei. Ongeveer één dag voordat de eieren uitkomen kun je de jongen al horen piepen in het ei. Moederuil praat terug door een soort klokkende geluidjes te maken. Voor vaderuil is het een teken dat hij hard aan het werk moet. Rond het uitkomen van de eieren ligt er dan een voorraadje muizen in het nest.

Voor de jonge uiltjes is het nog een heel werk om de stevige eierschaal van binnenuit open te maken. Hiervoor hebben de jonge uiltjes een handig gereedschap, dit is een hamertje op de punt van de snavel dat wordt een eitand genoemd. De eieren komen meestal binnen een dag uit. Het steenuiltje dat net uit het ei komt weegt ongeveer 10 of 11 gram en heeft zijn oogjes nog dicht.

In het eerste uur zijn ze nog een beetje nat maar al snel drogen de kleine steenuiltjes op en hebben ze dunne witte donsveertjes. Nu begint een tijd waarin de steenuiltje heel hard groeien. Na een week zijn ze niet meer spierwit maar hebben ze een grijs donspakje.

Als ze 6 dagen oud zijn spugen ze hun eerste braakbal uit. Die zie ik vaker onder de nestkast liggen Meestal zijn de braakballen gebroken. De vrijwilligers geven vaker hele grote braakballen aan mij. Dan zie je wat de steenuil gegeten heeft. Je ziet botjes van muizen als je de braakballen openbreekt kun je een muis in elkaar zetten. Vorig jaar heb ikzelf 3 grote braakballen gevonden.

Op de 10 de dag gaan de oogjes open en wegen ze al tachtig gram.

Als de uiltjes 2 weken oud zijn gaat het bruine verenkleed groeien. Na 3 weken beginnen de uiltjes met vleugels te wapperen en gaan ze de eerst oefeningen doen om te leren vliegen. Als de jonge steenuilen ongeveer een maand oud zijn verlaten ze het nest.

Bedreigingen

Helaas gaat het aantal steenuilen zowel in Nederland als in de onze buurlanden achteruit. In Nederland zijn de steenuilen met 40% afgenomen. Oorzaken hiervan zijn:

Veranderend landschap

Op steeds meer plekken verdwijnt het kleinschalige landschap. Dit komt door ruilverkavelingen en uitbreiding van steden en industriegebieden. Vroeger had mijn opa wel 25 lapjes grond na de ruilverkaveling bleven er nog maar 6 of 7 over. Al die kleine stukjes grond werden aan elkaar gelegd, struiken en bomen werden ook gerooid. Dus de landschappen zijn niet meer zo verschillend, waardoor voedsel moeilijker te vinden is. Hierdoor wordt het leven van de steenuil moeilijker waardoor hij zich niet zo goed kan voortplanten.

Gebruik van bestrijdingsmiddelen

In de landbouw worden veel bestrijdingsmiddelen gebruikt om insecten te doden die de steenuil eet. Ook worden bestrijdingsmiddelen gebruikt om onkruid te doden maar op het onkruid zitten ook insecten die de steenuil graag heeft. Ook het gebruik van muizengif en rattengif heeft invloed op het aanbod van voedsel voor de steenuil. De wei waar onze steenuil zit wordt niet bespoten er staan ook fruitbomen. Dit is een fijne plek voor de steenuil, er staat nog een klein schuurtje met hout met rommelhoekjes waar muizen en insecten zitten.

Wegverkeer

Het wegverkeer zorgt ook voor slachtoffers. Laag overvliegende steenuilen worden geraakt door auto's en vrachtauto's ook pas uitgevlogen steenuilen worden vaak in de zomermaanden dood gereden als ze op de weg zitten om insecten te eten.

Drinkbakken

Drinkbakken voor schapen of paarden zijn ook een gevaar voor de steenuil. Zo'n 10% van de dood gevonden steenuiltjes blijkt te zijn verdronken. Te water geraakte steenuilen spartelen direct naar de rand van de drinkbak. Ze proberen langs de gladde rand omhoog te

klauteren wat vaak niet lukt. Na een tijdje geven ze het op en verdrinken. Je kan aparte drinkbakken met een binnenbak (een soort wasmand) daarvoor kopen. De steenuiltjes kunnen dan uit de drinkbak klauteren. Bij ons in de wei lopen paarden die ook uit zo'n gewone drinkbak drinken. Mijn vader wil daarom ook deze speciale drinkbak kopen zodat de steenuiltjes bij ons niet meer kunnen verdrinken.

Andere bedreigingen

Ook een bedreiging is de huiskat als de steenuiltjes pas zijn uitgevlogen dan zijn ze nog wat onhandig en kan de huiskat ze makkelijk pakken. Bij ons heeft de marter de eieren van de steenuil opgegeten. En bij strenge winters is het ook moeilijk om te overleven omdat er dan weinig voedsel is. De vogelbescherming vriest muizen in die gevangen zijn met een muizenval. Deze ingevroren muizen worden dan in strenge winters aan de steenuil gegeven.

hoe ziet een steenuil eruit

Een steenuil is ongeveer 21 tot 23 centimeter groot. Daarmee is het de kleinste uil van Nederland. Het gewicht van een gezonde volwassen steenuil is 150 gram minimaal en 240 maximaal. De kleuren van de steenuil zijn bruin en grijswit met heel veel vlekjes. De felle ogen met gele irissen zie je duidelijk in de brede kop en hij heeft witte wenkbrauwen. De kop kan van de steenuil 180 graden naar beide kanten draaien. De steenuil heeft een geelbruine haaksnavel. De poten van de steenuil hebben kleine veertjes en de tenen eindigen in scherpe klauwen. De spanwijdte van de vleugels is ongeveer 54 tot 58 centimeter.

De mannetjes en vrouwtjes verschillen weinig van elkaar. Het gemiddelde gewicht is bij het vrouwtje wat meer in de broedtijd hebben de vrouwtjes een kale broedplek op de buik. Aan de vleugelpunten is te zien of een steenuil nog jong is of al wat ouder. De jonge vogels hebben iets puntigere slagpennen dan de volwassen vogels.

Steenuilen kunnen in gevangenschap wel 18 jaar oud worden. Maar in het wild leven ze gemiddeld zo'n 3 jaar. Steenuilen zijn heel plaatstrouw. Ze blijven op de plek waar ze als paar begonnen zijn zelfs als de voedselvoorziening heel schaars is.

Handwoord

Ik heb met veel plezier dit werkstuk gemaakt. Ik wil de vrijwilligers bedanken voor al het werk dat ze verrichten om de steenuil in leven te houden. Ik vind het leuk om mee te gaan als de vrijwilligers gaan kijken naar de nestkast. Ze vertellen veel en daarom vindt ik het ook een interessant onderwerp.

Bronvermelding

Titel: 't Steenuiltje Schrijvers: Theo Boudewijn, Ronald van Harxen,
Joep van de Laar, Ingrid Sloot en Pascal Stroeken

Titel: Steenuilen Schrijver: Peter Beersma

Titel: Uilen Schrijver: Maria Mudd Ruth

Titel: uil Schrijver: Stephen Savage

Titel: steenuilenverslag 2013 Schrijver Geco Visscher en Fred van Geneijgen

Website: Wikipedia

Website: Google

Ik heb de plaatjes van internet.

